

Tlačová správa

Luxemburg 4. decembra 2019

Fiškálne riadenie v EÚ: požiadavky na členské štáty je potrebné naďalej posilňovať a lepšie monitorovať, tvrdia audítori

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov (EDA) musí EÚ naďalej posilňovať svoje právne požiadavky na národné rozpočtové rámce a lepšie monitorovať, ako ich členské štáty zavádzajú do praxe. Vo viacerých ohľadoch sú požiadavky miernejšie ako medzinárodné štandardy a Európska komisia má zatiaľ len obmedzené znalosti o tom, či ich krajiny riadne uplatňujú. Audítori tiež upozorňujú na riziko nejednotnosti medzi tým, ako hodnotí súlad jednotlivých krajín s fiškálnymi pravidlami EÚ Komisia a ako ho hodnotia nezávislé fiškálne inštitúcie, ako aj na riziko obmedzenej účinnosti Európskej fiškálnej rady, pretože nie je úplne nezávislá od Komisie.

V snahe napraviť základnú príčinu finančnej krízy a zlepšiť fiškálne riadenie, a to najmä v eurozóne, sa Komisia snažila doplniť fiškálny rámec EÚ záväznými vnútroštátnymi ustanoveniami. Okrem iného sa v nich vyžadovalo, aby členské štáty zriadili nezávislé fiškálne inštitúcie, vymedzili vnútroštátne fiškálne pravidlá a zaviedli viacročné rozpočtové rámce. Audítori skúmali, či požiadavky EÚ posilnili národné rozpočtové rámce a či Komisia posudzovala, ako ich členské štáty uplatňovali.

„Legislatívne opatrenia EÚ poskytli stimul pre posilnenie spôsobu, akým členské štáty vykonávajú fiškálne politiky,“ uviedol Mihails Kozlovs, člen EDA zodpovedný za správu. „Právny rámec EÚ, ktorým sa riadia vnútroštátne rozpočtové rámce, je však rozdrobený a ponecháva priestor na zlepšenie.“

Počet vnútroštátnych fiškálnych pravidiel a nezávislých fiškálnych inštitúcií výrazne vzrástol po prvej smernici EÚ v roku 2011, v ktorej sa stanovili minimálne požiadavky na rozpočtové rámce členských štátov. Audítori však zistili, že mnohé odporúčania nespĺňajú normy a najlepšie postupy, ktoré stanovili MMF a OECD, najmä požiadavku na strednodobé rozpočtové rámce členských štátov a nezávislé fiškálne inštitúcie. Ak sa schváli nová smernica EÚ navrhnutá v roku 2017, napravili by sa mnohé nedostatky, ktoré sa zistili, ale nie všetky. Audítori vyzdvihli jeden príklad, ktorým je korekčný mechanizmus. Vymedzenie okolností, za ktorých sa má aktivovať, je stále nejasné.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Komisia z rôznych dôvodov, ale aj pre faktory, ktoré sú mimo jej kontroly, meškala s overovaním súladu vnútroštátnych právnych predpisov s požiadavkami EÚ. Audítori konštatujú, že posúdenia Komisie týkajúce sa toho, ako členské štáty v skutočnosti uplatňujú tieto požiadavky, sa navyše zatiaľ buď nevykonali alebo sa vykonali príliš skoro na to, aby mohli byť užitočné a majú preto obmedzenú informatívnu hodnotu. V súčasnosti sa Komisia pri monitorovaní spolieha na informácie poskytnuté členskými štátmi, ktoré sa zameriavajú najmä na inštitucionálne usporiadanie než na skutočné fungovanie rozpočtových rámcov.

Nezávislé fiškálne inštitúcie monitorujú súlad svojich krajín s vnútroštátnymi fiškálnymi pravidlami a niektoré overujú aj dodržiavanie fiškálnych pravidiel EÚ. V druhom prípade sa vyskytli situácie, keď Komisia a nezávislé fiškálne inštitúcie dospeli k rôznym záverom. Jedným z dôvodov je to, že Komisia môže využívať svoje diskrečné právomoci a akceptovať „výnimočné okolnosti“ ako odôvodnenie zmiernenia požiadaviek na úpravu pre krajiny, ktoré ešte nedosiahli svoje strednodobé rozpočtové ciele.

V správe sa zdôrazňuje, že zriadenie Európskej fiškálnej rady, ktorej úlohou je posúdiť fiškálny rámec EÚ a to, či je fiškálna politika na úrovni eurozóny a na vnútroštátnej úrovni primeraná, bol dobrý krok. Existuje však priestor na posilnenie jej úlohy a nezávislosti. Rada je v súčasnosti poradným orgánom Komisie, ktorý nie je viazaný zásadou „dodržiavať alebo vysvetliť“, a môže ignorovať návrhy a odporúčania rady bez uvedenia dôvodu alebo vhodného vysvetlenia.

Audítori Komisii odporúčajú:

- preskúmať požiadavky EÚ na národné rozpočtové rámce a prihliadnuť na medzinárodné normy a osvedčené postupy,
- zvýšiť uistenie o fungovaní národných rozpočtových rámcov,
- zlepšiť spoluprácu s nezávislými fiškálnymi inštitúciami s cieľom minimalizovať rozdiely v posúdení súladu,
- posilniť Európsku fiškálnu radu.

Poznámky pre redaktorov

Členské štáty si v súvislosti s rozpočtovými politikami zachovávajú svoju zvrchovanosť, je však potrebná koordinácia politík, aby sa zabránilo negatívnym účinkom presahovania a hrozbám pre menovú stabilitu v eurozóne. Komisia posudzuje súlad návrhov rozpočtových plánov členských štátov, programov stability a konvergenčných programov s fiškálnymi pravidlami EÚ.

Národné rozpočtové rámce sú opatrenia, postupy, pravidlá a inštitúcie, z ktorých vychádzajú rozpočtové politiky, vrátane štatistiky, odhadov, ročného rozpočtovania, strednodobých rozpočtových rámcov, nezávislých fiškálnych inštitúcií, fiškálnych pravidiel a korekčného mechanizmu.

Osobitná správa č. 22/2019: Požiadavky EÚ na národné rozpočtové rámce: je potrebné ďalej ich posilňovať a lepšie monitorovať ich uplatňovanie je k dispozícii na webovom sídle EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ. EDA predtým preskúmal nápravnú a preventívnu časť Paktu stability a rastu, ako aj postup pri makroekonomickej nerovnováhe.

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou

Damijan Fišer – E-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu

Tel.: (+352) 4398 45510/Mobil: +352 621 (552 224)